

05.04.2022

Викладач: **Малець Наталя Олексіївна**

Предмет: **Живопис**

Група № **42**

Урок № **22**

Тема уроку: *Матеріали та приладдя для живопису.*

Мета уроку: освітня: закріпити знання учнів у вивченні живопису;

виховна: виховання акуратності;

розвитку: логічного та аналітичного мислення, просторової уяви.

Тип уроку: лекція.

Обладнання та засоби навчання: презентація, картки-завдання

ХІД УРОКУ

1. Техніка і технологія в живописі

Технологія художніх матеріалів вивчає способи приготування, а також особливості та якості фарб, розчинників, пензлів, основ під живопис, ґрунтів, підрамників. До технології можна також віднести покриття живописних творів лаком чи іншими складовими. Простіше сказати до слова технологія можна задати запитання: Чим?

Техніка – це сукупність спеціальних навиків, способів та прийомів, засобами яких виконується художній твір. Поняття техніки охоплює також питання найбільш раціонального і планомірного використання художніх можливостей матеріалів в передачі матеріальності предметів, в ліпці об'ємних форм, моделюванні просторових відношень і т.п. техніка є одним з важливіших елементів системи виразних засобів живопису. Простіше сказати до слова технологія можна задати запитання: Як?

Без знання різних видів специфіки живопису і професійного користування матеріалами і інструментами неможливі успіхи в оволодінні основами живописної грамоти все необхідне для учбових занять повинне бути відмінної якості і завчасно підготовленими.

Між собою в живописі техніка і технологія тісно пов'язані і не існують окремо одне від одного.

2. Фарби та інструменти в живописі

АКВАРЕЛЬ (від лат aqua – вода) – фарби, взагалі на рослинному клеї, що розбавляються водою. Звідси і назва живопису цими фарбами.

Живопис аквареллю з вмістом білил був відомий ще в старовинному Єгипті, античному світі, в середньому столітті в Європі і Азії. До нас дійшли твори, виконані на папірусах і рисовому папері. В середні віки в Західній Європі і Русі акварель використовували для прикрашання церковних книжок (розкраски орнаментів, заголовних літер в рукописах), а потім і в мініатюрному живопису, при ручному оформленні друкованих книжок.

Чиста акварель, без домішок білил, отримала широке використання на початку 15 ст.

Її основні якості :

- прозорість фарб через які видно тон і фактуру основи;
- чистота фарб.

Акварельні фарби легко розчиняються у воді, прозорі, їх наносять на папір тонким шаром. Змішувати акварель з білилом не можна, оскільки при змішуванні вона втрачає характерну прозорість. Акварельні фарби бувають трьох видів:

а) тверді - в плитках, що важко розмиваються водою;

б) м'які - у фарфорових чи металевих ванночках, вони довше зберігаються у напівсухому стані, легко беруться на пензель;

в) рідкі - в олов'яних тюбиках.

Фарби в тюбиках незручні в користуванні, тому що їх потрібно видавлювати на краї палітри (білого блюдця, фарфорової плитки або аркуша паперу), де їх розводять, змішують і набирають пензлем для роботи. Найзручніша для користування напівсуха акварель у фарфорових ванночках. Хороші акварельні фарби виготовляються на вишневому клею і на меду, вони яскраві, добре розчиняються у воді й не осідають на дно, залишають на папері прозору кольорову смугу, при висиханні мало тьмянішають, зберігають свіжість. Проте не всі фарби однаково легко розчиняються, а тому не всі добре лягають на папері. Так, ультрамарин, сурик, сієна та інші при покритті площин часто залишають плями. Найкращими акварельними фарбами є напівсухі «Ленінград» у ванночках.

Гарний набір фарб повинен мати такі основні кольори:

- 1) сині: ультрамарин, кобальт синій, блакить;**
- 2) жовті: вохра золотиста, кадмій лимонний, жовтий та жовто-гарячий;**
- 3) червоні: червона, кадмій червоний, кармін, краплак червоний;**
- 4) зелені: трав'яна, кобальт зелений, ізумрудна;**
- 5) коричневі: сієна, сепія, умбра, марс коричневий;**
- 6) чорні: лампова кіптява, палена слонова кістка.**

Кольори високоякісних акварельних фарб, як і решти фарб, лише можуть наближатися до природних кольорів спектра. З перелічених фарб до основних кольорів спектра найближчі такі: до синього - голуба (блакить); до жовтого - кадмій жовтий або хром, до червоного - краплак червоний або кармін у поєднанні з червоною. Ці фарби у поєднанні дають більш чисті тони, ніж інші. Так, поєднання ультрамарину з жовтою фарбою дає бруднуватий зелений відтінок, тоді як внаслідок змішування блакиті з тією самою жовтою можна дістати чистий прозорий насичений зелений колір. Змішування в різних пропорціях краплаку з блакитною фарбою дає різні відтінки синіх і фіолетових тонів, а поєднання краплаку з жовтою фарбою - необхідні відтінки оранжевих і червоних. Кольори таких неяскравих фарб, як вохра, коричневі, виготовлені з кольорової глини, дуже далекі від спектральних. У поєднанні з яскравими хімічними фарбами, пом'якшуючи їх, вони допомагають передати колір зображуваної дійсності.

Основа.

Поверхня, на яку наноситься будь-яка фарба, називається основою

Основа для акварелі може бути з різних матеріалів від тканини до дерева. Але в основному аквареллю пишуть на папері. Папір для акварелі в основному фактурний і буває

- гарячого пресування (гладка фактура);
- холодного пресування (середня фактура).

Щільність паперу 140-200 г\м2.

Пензлі

Для акварельного живопису випускаються пензлі як із натурального ворсу так із штучного, вони різної форми і розмірів. Пензлик повинен бути м'яким і після роботи приймати первонаочальну форму. Круглі пензлі мають форму куполу з загостреним кінчиком. Для роботи вистачить 5 пензлів.

Плоский пензель – універсальний для нанесення тонких шарів фарби чи тонування великих частин паперу.

Тонкий пензель з довгим волоссям – ці пензлі підходять для проведення тонких ліній складних окреслень і прописування мілких деталей.

Маленький круглий пензель - тонкий кінчик робить пензлик ідеальним при виписування мілких деталей.

Середній круглий пензлик – це універсальний пензлик, яким можна проводити і тонкі, і товсті лінії, в залежності від того як ви на нього сильно будете натискати.

Великий круглий пензлик – цей пензлик може утримувати велику кількість води і ідеальний для нанесення шарів фарби на різні площі частини – від середніх до великих.

Виконаний конспект надіслати на ел.пochту: maletz_natasha@ukr.net